

iINTERVALLi

Musiikkikirjastoalan yhteinen julkaisu

2/2023

IAML 2023
Cambridge

Sisältö 2/2023

- 3 [Pääkirjoitus: Näihin kuviin ja tunnelmiin](#)
Tiina Tolonen
- 4 [Taidekirjasto Sigyn, Aurajoen rannalla](#)
Suvi Pukero & Silja Hammo
- 12 [Henkilökuvassa Lahden konservatorion kirjastonhoitaja Matti Rantanen](#)
Ari-Pekka Lauhakari & Matti Rantanen
- 15 [Viralliset kuulumiset vuoden 2023 IAML-kongressista](#)
Jaska Järvilehto
- 16 [IAML Cambridge 2023: avajaiset](#)
Maaria Harviainen
- 18 [Keltanokkana kongressissa – Cambridge ensikertalaisen silmin](#)
Ilkka Mikkola
- 22 [Posterit: Librarians in music teaching institutions \(aka MUSKA\)](#)
Maaria Harviainen
- 24 [Huomisen musiikkikirjastot – yleisten kirjastojen musiikkipalveluiden näkymiä IAML-kongressista](#)
Ilona Heinonen
- 27 [Kuvakavalkadi kongressista](#)
- 31 [Intervallin ilmestymisaikataulu 2024](#)

Musiikkikirjastoalan yhteinen julkaisu

Julkaisija Suomen musiikkikirjastoyhdistys ry

27. vuosikerta 2023
ISSN 1796-7392

Yhteys toimitukseen:
intervallilehti@gmail.com

Intervalli julkaistaan vuonna 2023 kahtena verkkolehdenä. Lehti on maksutta luettavissa ja ladattavissa osoitteessa intervalli.fi.

Päätoimittaja
Toimitussihteeri
Toimittajat

Tiina Tolonen
Jaska Järvilehto
Maaria Harviainen
Ilkka Mikkola
Tuomas Pelttari

Intervallin yksittäisiä artikkeleita voi lukea ja kommentoida blogissa Musiikki kuuluu kaikille.musiikkikirjastot.fi.

© Kirjoittajat ja kuvaajat 2023

Näihin kuviin ja tunnelmiin

Teksti ja kuva **Tiina Tolonen**, päätoimittaja

Kesän 2023 IAMLin kongressi Cambridgessa oli musiikkikirjastolaishistoriani viides. Ensimmäinen kerta oli tasan 20 vuotta sitten Tallinnassa ja tässä välissä on nähty sekä Wien, Antwerpen että Riika.

IAML perustettiin Pariisissa vuonna 1951, ja ensimmäisessä kongressissa oli paikalla 120 osallistujaa 23 eri maasta. Tänä vuonna paikalle kerääntyi yli 300 edustajaa kaikkiaan 36 maasta. Suomalaisosallistuja ehti siinä kielten ja äänten sekamelskassa kaivata Baabelin kaalaa korvaansa useammin kuin kerran. Onneksi osana kongresseja on aina universaali yhteinen kieli, musiikki.

Kongressit ovat näköalapaikkoja siihen, mitä musiikkikirjastorintamalla pitkin maailmaa tapahtuu. On ollut todella mielenkiintoista kuulla uusista kirjastoista ja ideoista sekä verkostoitua kansainvälisten kollegojen kanssa. Vaikka kasvokkaisten kohtaamisten välissä kuluisi vuosia, on jälleennäkeminen aina yhtä mukava. Ja aina on yhtä suuri yllätys nähdä monen tutun kasvon palaavan paikalle vuosi toisensa jälkeen, vaikka he taatusti ovat olleet eläkkeellä ja vuosia. Kongressithan kaipaavat aina vapaaehtoisia...

Suomalaisia oli tällä kertaa paikalla kaikkiaan kuusi. Edustettuina olivat yliopisto-, konservatorio- ja yleiset kirjastot sekä Yleisradio. Muista Pohjoismaista enemmän edustajia oli ainoastaan Ruotsilla, ja heilläkin vain sen vuoksi, että IAMLin presidenttinä kaudella 2021–2023 on toiminut **Pia Shekhter** Göteborgin yliopiston kirjastosta. Ensi vuoden kongressin pohjoismaisen edustus voi valitettavasti jäädä vähänlaiseksi, sillä tapahtumapaikka on täältä katsottuna melkoisen kaukana [Stellenboschissa Etelä-Afrikassa](#). Matkustusintoa hillinnevät myös hinta sekä omatunto, maata pitkin matkustaessa reissusta tulisi ajallisesti todella pitkä. Katseet saattavat suuntautua jo vuoteen 2025, jolloin kongressi on Salzburgissa tai jopa vuoteen 2026 ja Thessalonikin kongressiin.

Osallistuminen on monella tapaa elämys. Ei vähintään siksi, että lähes päivittäin on mahdollista osallistua oheisohjelmaan kuuluviin konsertteihin. Keskiviikkoiltapäivä on varattu perinteisesti retkille. Olen jäänyt jumiin Tallinnan musiikkiakatemian hissiin, vierailut **Schubertin** lapsuudenkodissa, kavunnut ylös jyrkkiä kiviportaita Brysselin kirjastoissa ja nähnyt Elyn katedraalin. Paikkoja, jotka todennäköisesti olisivat muuten jääneet näkemättä. Elämys on ollut myös nähdä myös kanssaosallistujien ihmettelevät katseet ja kuulla kysymysten tulva, kuten tänä vuonna **Ilona Heinosen** esityksen jälkeen. Monista ikävistä muutoksista huolimatta meillä suomalaisilla ovat kirjastoasiat kuitenkin varsin hyvällä tolalla.

Kehotankin siis jokaista tutustumaan [IAMLin verkkosivuihin](#) ja harkitsemaan osallistumista tulevana vuosina. Toki olisi hienoa, jos saisimme vaikka oman pienemmän kongressin tähän lähialueelle, jolloin pääsisimme helpommin tutustumaan toisiimme ja oppimaan toisiltamme. Olen tällä kongressikokemuksella havainnut, että yllättävän samankaltaisten asioiden kanssa painiskelemme, usein toisistamme tietämättä. Jaettu ongelma on pienempi ongelma, eikö vaan! ■

Silja Hammo (Turun konservatorio) ja Suvi Pukero (Turun ammattikorkeakoulu) nuottiaineistojen ääressä.
Kuva: Tuomas Pelttari

Taidekirjasto Sigyn, Aurajoen rannalla

Teksti Suvi Pukero ja Silja Hammo ● Kuvat Tuomas Pelttari ja Suvi Pukero
Toimitus Tuomas Pelttari

Taidekirjasto Sigyn on Turun AMK:n Taideakatemian ja Turun konservatorion yhteinen kirjasto Aurajoen rannalla kivenheiton päässä Turun linnasta. Entinen köysitehdas ja telakkahallit Linnankadulla ovat täynnä opiskelijaelämää: sirkusta, tanssia, teatteria, nukke-teatteria, kuvataidetta, animaatiota – ja musiikkia. Tulevat taiteentekijät opiskelevat myös ohjaamista ja pedagogisia taitoja. Toiminnassa jatkuu mm. maineikkaan Turun Piirustuskoulun perintö, mistä todistaa joistakin vanhemmista kirjastomme taidekirjoista löytyvä Turun Piirustuskoulun leima.

Turun konservatorion tarjontaan puolestaan kuuluvat muusikon ammatilliset perusopinnot klassisen ja pop & jazz -musiikin sekä musiikkiteknologian opinnoissa. Taiteen perusopetusta toteutetaan Linnankadun lisäksi myös Mestarinkadulla Turun seudun musiikkiopiston liittyttyä Turun konservatorioon. Lisäksi konservatorio toimii yhteistyössä Puolalanmäen

musiikkilukion kanssa, minkä pohjalta on mahdollista tehdä kaksois- tai kolmoistutkintoa yhdistämällä muusikon opinnot lukio-opintoihin.

Kirjastokorttimme käy kaikissa Turun AMK:n kirjaston toimipisteissä, joihin aineistoja on hankittu hyvin laaja-alaisesti. AMK:n hankkimien e-aineistojen käyttö paikan päällä on mahdollista myös organisaation ulkopuolisille asiakkaille. Kirjaston aukioloajat laajentuvat omatoimiseen käyttöön elokuussa 2023.

Mikä Sigyn?

Sigyn on skandinaavinen jumalatar. Sigyn on vuonna 1887 vesille laskettu purjelaiva. Sigyn on ravintola Varvintorilla. Sigyn on myös uudistettu konserttisali ja meidän oma Taidekirjasto Sigyn. Rakennuksen eteen Aurajokeen telakoitu parkkilaiva Sigyn on Suomen ensimmäinen museolaiva, ja sen nimeä on hyödynnetty laivan lähialueella erilaisissa yhteyksissä. Kirjaston nimeksi Taidekirjasto Sigyn otettiin konservatorion ja AMK:n yhteistyön tiivistyessä entisestään, kun konservatorio liittyi vuonna 2020 käyttämään Turun AMK:n kirjastojärjestelmää.

Halusimme valita kirjastolle nimen, joka korostaisi paikkaa ja toimintaa taidealalla enemmän kuin erillisiä organisaatioita. Pääsimme eroon myös pitkästä organisaatioesittelystä vastatessamme asiakkaille puhelimeen ”Turun ammattikorkeakoulun Taideakatemian ja Turun konservatorion kirjasto”. Tämä aiheutti joskus huvittuneen reaktion linjan toisessa päässä.

Konservatorion 40-vuotishistoriikissa (**Pekka Hako: Vetovoima laatuun**, 2012) kerrotaan, kuinka yhteiseloä vanhassa **Gunnar A. Wahlroosin** suunnittelemassa tehdaskiinteistössä on vietetty jo vuodesta 1997, kun Turun taideakatemian puoleiset tilat valmistuivat. Telakkahallit valmistuivat alun perin 1928 ja vuosina 1934–35 väliin rakennettiin käytävän muotoinen köysirata. Erikoisen 270 metriä pitkä köysirata toimi köysitehtaana, ja oli pitkään Pohjoismaiden pisin rakennus. Turun konservatorio muutti uudistettuun rakennukseen 1994 ja Turun AMK:n kulttuuri vuonna 1997, jolloin ammattikorkeakoulun toiminta muutui vakinaiseksi.

Taidekirjasto Sigyn sijaitsee entisessä telakkahallissa Aurajoen rannalla. Sisäänkäynti on Linnankadun puolelta. Kuva: Tuomas Peltari

Taidekirjasto Sigynin tilat ovat muuttuneet vuosien varrella. Rakennuksen arkkitehtuuria on esillä teoksessa *Living Architecture – Scandinavian Design*, 2001. Kuva: Tuomas Pelttari

Kirjaston arkkitehtuuri yhdistelee vanhaa ja uutta, ja sen on suunnitellut arkkitehtitoimisto Laiho-Pulkkinen-Raunio. Rakennus peruskorjattiin kesällä 2021, minkä yhteydessä myös kirjaston yleisilme ja toiminta uudistui. Vanhat kiinteät työskentelypaikat saivat lähteä helposti muuteltavan ja siirrettävän sisustuksen tieltä. Suunnittelutyötä tehtiin monen eri toimijan ja asiantuntijan kanssa. Yhteistyö sisälsi paljon erilaisia kysymyksiä liittyen oven automatiikkaan, kaiutinten ominaisuuksiin, lainausautomaattien ja tiedonhakukoneiden sijaintiin ja erilaisten palvelutuottajien järjestelmien integroitumiseen. Ongelmia pyrittiin ennakoimaan tutkimalla, reagoivatko laitteistot metallisiin seiniin ja miten viestintää esim. käyttöohjeiden osalta voisi kehittää digitaalseksi. Ongelmilta ei täysin välttytty, mutta hyvässä yhteistyössä kirjasto on nyt auki myös palveluajan ulkopuolella.

Henkilökunta ja kokoelmat

Taidekirjasto Sigynissä työskentelee paikan päällä kaksi työntekijää: Turun konservatorion kirjastonhoitaja **Silja Hammo** ja Turun AMK:n tietopalvelusihteeri **Suvi Pukero** ovat toimineet talossa jo 2000-luvun alkupuolelta. Siljan koulutustaustana on musiikkitiede Turun yliopistossa ja kirjastoalan opinnot Åbo Akademiassa. Suvin opinnot koostuvat vanhasta kirjastoalan yo-merkonomitutkinnosta, kulttuurituottajan opinnoista Turun AMK:ssa ja kirjoitushetkellä kesken olevista informaatiotutkimuksen maisteriopinnoista. Musiikkia on myös harrastettu viulun- ja sellonsoiton, piano-opintojen, lauluopintojen ja perustutkintojen suoritusten merkeissä, kuorolaulusta löytyy kummaltakin. Turun AMK:n puolella toiminnan eri osa-alueista vastaavat lisäksi erilliset informaatikot ja asiakaspalvelussa on mukana muutama viikoittain vieraileva tietopalvelusihteeri, joiden on mahdollista toimia sijaisina tarvittaessa.

Kirjastossa konservatorion ja Turun AMKn musiikkiaineiston kokoelmia on pyritty rakentamaan toisiaan täydentäen ja päällekkäisyyksiä välttäen. Kokoelmassa painottuu klassinen musiikki, kun taas pop & jazz -puolen nuottien osalta Turun pääkirjaston musiikkiosasto täydentää opiskelijoiden nuottitarvetta kattavalla valikoimalla. Konservatoriolla on ollut

Silja Hammo ja Suvi
Pukero viihtyvät työssään
Taidekirjasto Sigynissä.
Kuva: Tuomas Pelttari

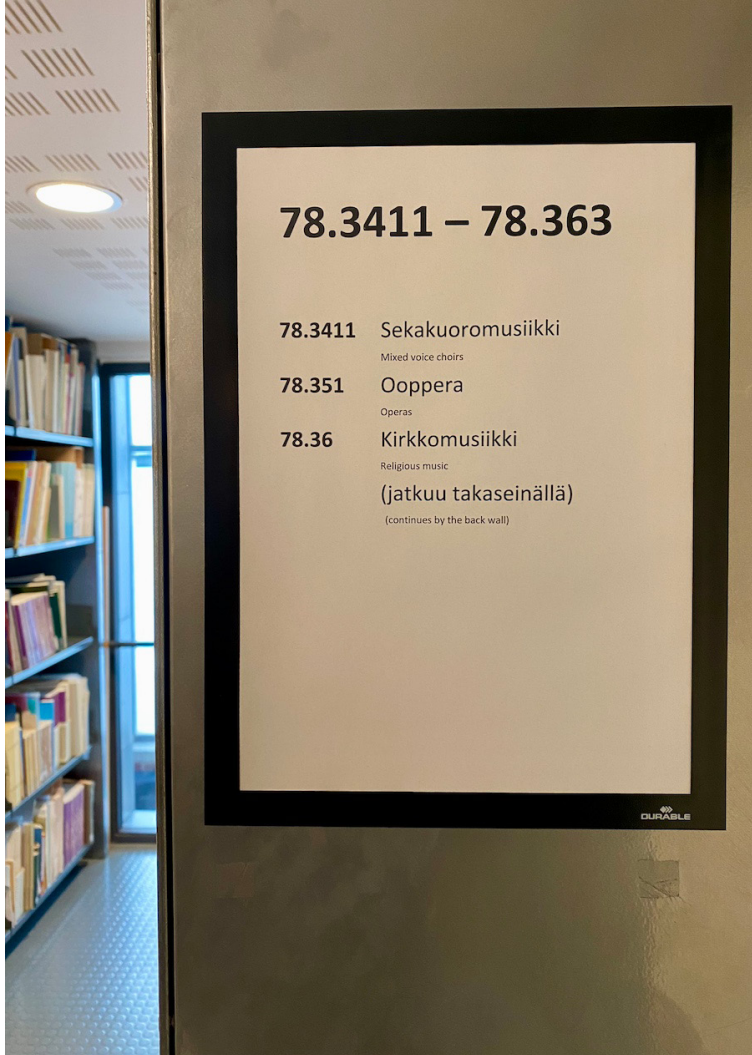

aiemmin PrettyLib-kirjastojärjestelmä ja AMK:n puolella siirryttiin jouluaaton aattona 2019 Voyagerista Almaan, jota konservatoriokin nykyään siis käyttää. Turun AMK:n Finna-hakupalvelu otettiin käyttöön vuonna 2016.

Kirjaston palvelut

Kirjasto on avoinna kaikille asiakkaille, mutta pääasiallinen käyttäjäryhmä on luonnollisesti oman talon opiskelijat ja henkilökunta. Aineistoa hankitaan taiteen perusopintojen, ammatillisen opetuksen ja muiden alaan liittyvien opiskelujen tarpeisiin. Hankinnassa korostuvat henkilökunnan ja opiskelijoiden toiveet. Kirjasto hankkii vuokranuotteja tarvittaessa jokavuotiseen Nuorten solistien konserttiin, jossa lahjakkaat konservatorion ja AMK:n opiskelijat esiintyvät solisteina Turun filharmonisen orkesterin kanssa.

Musiikkikirjaston tiedonhaussa on paljon hyötyä siitä, että on myös itse kuvaillut aineistoa. Taidekirjastomme työntekijöistä kaikilla onkin kokemusta musiikin luetteloinnista, ja taidemusiikin primääriluettelointia tehdään runsaasti verrattuna muuhun materiaaliin. Musiikkikirjastotyössä on välttämätöntä tuntea taidemusiikin luetteloinnin perusperiaatteet, kuten yhtenäistetyt nimekkeet ja musiikin asiasanat, jolloin myös asiakaspalvelussa ja tiedonhaussa on mahdollisuus onnistua.

Taidekirjaston järjestelmällisyyttä.
Kuva: Tuomas Pelttari

Taidekirjastolla on ollut yhteistyötä Turun AMK:n kirjasto- ja tietopalvelualan opiskelijoiden kanssa esim. kokoelmatyön ja harjoittelujen muodossa. Meille tulevilta harjoittelijoilta ja työllistetyiltä edellytämme jonkinlaista musiikillista harrastuneisuutta ja nuotinlukutaitoa. Hyllytyksessäkin tulisi erottaa nuotit kirjoista ja partituurit yksittäisten soitinten stemmoista. Kirjastomme luokitusjärjestelmänä on muista Turun AMK:n yksiköistä poiketen YKL-järjestelmä, koska se soveltuu paremmin varsinkin musiikkiaineistoon kuin UDK.

Tapahtumat ja tulevaisuus

Kirjastossa on järjestetty pienimuotoisia tapahtumia esim. Kirjan ja ruusun päivänä. Legendaarisiin muistoihin kuuluu mm. **Anneliina Koskisen** esiintyminen yhtäaikaaisesti sekä kirjastossa että virtuaalimaailma Second Lifessa vuonna 2011. Second Lifea käytettiin oppimisympäristönä Turun AMK:ssa vuosina 2010–2017.

Kirjaston tilat herättävät usein ihastusta, mutta asettavat rajoitteita konserttien tai tapahtumien järjestämiselle. Toki tarvettakaan tapahtumien järjestämiseen juuri kirjaston tilassa ei ole, koska seinän takaa löytyvät Sigyn-sali sekä pienemmät Vulcan- ja Crichton-salit esiintymistoiminnalle. Tätäkin kirjoittaessa Laivaston soittokunta harjoittelee Sigyn-salissa ja me nautimme orkesterimusiikista täällä kirjastossa. Ennen korona-aikaa järjestettiin vuosittain Taideakatemian yö, johon kirjastokin osallistui. Toivottavasti tapahtuma saa taas tuulta purjeisiin tauon jälkeen myös tulevina vuosina.

Anneliina Koskinen esiintyi kirjastossa ja Second Lifessa vuonna 2011. Kuvat: Suvi Pukero

Kirjastossa on ollut esillä pienimuotoisia omasta aineistosta koostettuja näyttelyitä, esimerkiksi tällä hetkellä koottu alumnien ja opettajien julkaisunäyttely romaaneista äänitteisiin, sarjakuvista elokuviin. Myös uutuuksia ja ajankohtaista aineistoa esitellään, lisäksi suosittelemme teoksia, joista itse pidämme tai jotka ovat kokoelman harvinaisuuksia tai ”helmiä”.

Yhteistyö on tärkeää

Toivoisimme yhteistyötä erityisesti taide- ja musiikkialan kirjastojen kanssa sekä paikallisesti että kansallisesti. Pienentyvien resurssien myötä yhteistyö on tärkeää materiaalin hankinnassa, sillä painopiste koko AMKissa on digitaalisissa palveluissa kun painettujen aineistojen hankinta vähentyy. Orkesterimateriaalin saatavuus on edellytyksenä esimerkiksi aiemmin mainittujen Nuorten solistien konserttien osalta, joihin olemme vuokranneet ja hankkineet aineistoa tarpeen mukaan. Toivomme, että esimerkiksi kalliit orkesterimateriaalit olisivat lainattavissa muista alojen kirjastoista, koska mekin pidämme omat materiaalitme lainattavina.

Tavoitteemme tulevaisuudessa on markkinoida kirjastoa enemmän jo valmistuneille opiskelijoille ja musiikkialan ammattilaisille ja harrastajille – palvelummehan ovat kaikille avoimia. Olemassaolomme on usein Sigyn-salissakin käyneelle yllätys ja toivoisimme yhteistyötä myös paikallisten kulttuurialan yhdistysten ja toimijoiden kanssa. Tärkeimpänä tulevaisuuden osalta näkisimme kirjaston markkinoinnin paitsi talon omalle väelle, mutta myös ulkopuolisille. Taidekirjastomme kokoelmassa on myös harvinaista ja jopa kansallisesti ainutlaatuista aineistoa esimerkiksi sirkus- ja nukketeatterialan osalta.

Turun AMK:n tietopalvelupäällikkö **Marita Aholalta** kysyimme, millaisena hän näkee Taidekirjasto Sigynin tulevaisuuden, ja näin hän vastasi: ”Taidekirjasto Sigynin merkitys alueella tulee kasvamaan palveluiden markkinoinnin myötä. Kirjastolla on jo nyt käyttäjänsä, mutta totta kai haluamme ainutlaatuisen osaamisemme ja aineistomme hyödyttävän laajempaa-kin asiakaskuntaa. On hienoa olla omalla panoksellamme mukana mahdollistamassa kulttuurialan osaajien urapolkua ja tekemistä.”

Kirjastonhoitaja Silja Hammo ja tietopalvelusihteeri Suvi Pukero, millaisia tiedonhakukysymyksiä Taidekirjasto Sigynin asiakaspalvelu saa? Kuinka paljon hyödynnätte muita kirjastoja ja hakukoneita?

Yleensä meiltä tullaan kysymään aika täsmällisiä kysymyksiä, esim. jotain tiettyä nuottia tai kirjaa. Jos sitä ei meiltä löydy, tarkistamme tilanteen ensimmäiseksi Turun kaupungin-kirjastosta. Seuraava osoite on useimmiten Sibelius-Akatemia, josta sitten tarvittaessa kaukolainaamme nuotin. Oman hankaluutensa tuo se, että aina asiakas ei tiedä ihan tarkkaan, mitä haluaa, joten meidän pitää kaivaa häneltä lisätietoja ja ehkä senkin jälkeen tehdä vielä omaa salapoliiisyyttä, jotta oikea nuotti löytyisi. Vaikkapa aaria, josta pitää ensin selvittää, mistä oopperasta se on, mikä on sen yhtenäistetty nimi, mistä sävellajista asiakas sen tarvitsisi jne. Aina asiakas ei tiedä edes oikeaa säveltäjää, joten pitää suhtautua pienellä varauksella kaikkeen häneltä saatuun tietoon. Onneksi kaikenlaisia apuvälineitä kehitetään koko ajan. Musiikin kuvailussa laajennetut säveltäjien auktoriteettitiedot on juuri saatu Sibelius-Akatemian Arscassa käyttöön, jolloin on mahdollista hakea esim. erisnimen erilaisilla kieliversioilla. Varsinkin venäläisistä säveltäjänimistä on monia eri muotoja riippuen siitä, miten nimet kirjoitetaan eri kielissä. Hyvä esimerkki on **Tšaikovski**, joka kirjoitetaan englanniksi Tchaikovsky, saksaksi Tschaikowsky, ruotsiksi Tjaikovskij jne. Varianttinimet ovat Asterissa ja mekin voimme saada ne käyttöön Kansalliskirjaston Finna-tiimiltä. Erilaiset nimimuodot voidaan liittää suoraan yhteen säveltäjään, jolloin tiedonhaku esimerkiksi juuri venäläisten säveltäjien osalta helpottuu merkittävästi tulevaisuudessa.

Miten kuvailisitte tietokantasiirtymää PrettyLibistä Almaan? Millaista työtä konversio teettää?

Silja: Urakka on valtava... Noin 20000 emotietuetta, lisäksi kymmeniä tuhansia osakohteita (olisiko ollut jopa 70000?), jotka siirretään käsin yksitellen tietokannasta toiseen. Jonkin verran niitä saa poimittua Melindasta, mutta hyvin monet joudun luetteloimaan alusta asti itse. Laulukirjat, varsinkin ooppera-aariakokoelmat ovat pahimpia, koska osakohteita on yleensä paljon ja jokaiseen aariaan pitäisi etsiä yhtenäistetty nimeke. Sellaiseen voi mennä parikin päivää, koska minun pitää hoitaa myös asiakaspalveluvuoroni sekä muita juoksevia asioita. Hyvänä päivänä voin saada käsiteltyä 10–20 nuottia, joten siitä voi laskea, kauanko hommaan vielä kuluu aikaa. Vuosia, on minun arvioni. Tällä hetkellä olen ehkä puolivälissä. Minulla on ollut pari kertaa työllistetty apulainen muutaman kuukauden verran, mikä on hieman jouduttanut työn etenemistä, mutta pääsääntöisesti olen urakoinut yksin. PrettyLibissä on omat hyvät

puolensa, se on sopinut mainiosti konservatorion kirjastolle, ja jään kaipaamaan sen täsmällisiä hakutuloksia, kun manailen Finnan sumeaa hakua. PrettyLibin ylläpito on kuitenkin jo lopetettu ja yhteinen tietokanta Turun AMK:n kanssa on ollut esillä kai vuodesta 2006 lähtien, joten olen iloinen, kun vihdoinkin saan tämän projektin maaliin.

Aulassa on esillä Taidekirjaston monia-
laista aineistoa. Kuva: Tuomas Pelttari

Opiskelijat ovat astuneet ovista sisään, valmistuneet ja lähteneet. Tutut kasvot ovat välillä palanneet Linnankadulle vuosien jälkeen. Tutkinnon jälkeen osa muusikoista jatkaa pedagogisiin opintoihin tai muihin alan korkeakouluihin, ja opiskelijoista jotkut palaavat takaisin opettajina sekä oman alansa ammattilaisina. Kirjastomme on ollut usein olohuone, tapaamispaikka, sohva huilaushetkeen tai hetki musiikinkuuntelulle. Osa opiskelijoista on jäänyt mieleen paremmin, sillä pienessä kirjastossa on mahdollisuus tutustua heihin, jotka käyttävät kirjastoa usein. Turun konservatorion tanssilinjalta vuonna 2015 valmistunut balettianssija **Atte Kilpinen** muisteli pyynnöstämme kirjastoa: ”Muistan, kun etsin tanssikirjallisuutta ja kirjastossa kaikki oli niin helposti löydettävissä. Kirjasto oli loistavan kompakti minun makuuni. Myös tietokoneilla etsin erilaisia koulutuspaikkoja ja tanssikursseja. Kirjastosta jäi hyviä muistoja”. ■

Henkilökuvassa Lahden konservatorion kirjastonhoitaja Matti Rantanen

Kysymykset Ari-Pekka Lauhakari ● Vastaukset Matti Rantanen

Lahden konservatoriolla on merkityksellinen rooli myös monelle musiikkikirjastolaiselle. Suomalainen musiikkiluokkatoiminta käynnistyi Lahdesta vuonna 1966 ja merkittävänä aloitteentekijänä toimi sen tuolloinen rehtori **Aarre Hemming**. Konservatorion kirjastossa on vuodesta 2017 lähtien toiminut kirjastonhoitajana **Matti Rantanen**, joka tässä kertoo sekä työpaikastaan että työtehtävistään.

Kertoisitko Matti tiivistetysti konservatorion kirjaston palveluista, kokoelmasta sekä Lahden konservatorion kirjaston kehitysvaiheista?

Lahden konserttitalossa sijaitsevan konservatorion ja sen kirjaston historia alkaa Viipurin musiikkiopistosta, joka perustettiin vuonna 1918. Talvisodan jaloista oppilaitos siirtyi Lahteen ja siinä samalla myös arvokas nuotisto, jonka silloinen vahtimestari **Hulda Puustell** pommitusten alta pelasti. Nuotistoa on yhä tallessa nuottiarkistossamme, jossa sijaitsee muun muassa säveltäjien käsikirjoituksia.

Taidemusiikkiin painottunut kokoelmamme on yksi Suomen vanhimpia ja laajimpia musiikkioppilaitosnuotistoja. Kirjasto on auki kolmena päivänä viikossa ja sen yhteydessä toimii myös soitinvuokraamo. Omatoimikäyttöä meillä ei ole.

Konserttitaloon tehtiin vuosina 2020–2022 korjauksia, joiden aikana kirjastotila jaettiin lasiovilla kahtia ja saimme näin myös uuden librettosalin käyttöömmme. Kaikki arvokkaimmat nuottiaineistot siirrettiin samalla kirjaston puolelta erilliseen arkistohuoneeseen.

Viime kesänä päästimme yli 20 vuotta palvelleen PrettyLib-järjestelmän eläkkeelle ja sen tilalle asennettiin Koha. Konversio sujui lopulta hyvin, mutta tietokantaa olisi voinut enemmänkin siivoilla ennen vaihtoa. Kohaan olen ollut hyvin tyytyväinen ja se on myös nopeuttanut sekä helpottanutkin työtäni jossain määrin.

Entäpä oma taustasi. Mitä teit ennen nykyistä tehtävää? Onko sinulla musiikkitaustaa?

Kirjastoalan pätevyyden hankin aikoinaan suorittamalla tieto- ja kirjastopalveluiden merkonomin tutkinnon ja osan harjoittelustani tein juuri Lahden konservatoriolla. Olen siis tullut taloon ensimmäisen kerran jo vuonna 2009. Kirjastonhoitajan toimi osa-aikaistettiin vuonna 2017, jolloin tulin edeltäjäni työtä jatkamaan. Lukion jälkeen opiskelin myös ravitsemusalaa, jolla työskentelin ennen tätä nykyistä tehtävääni ja työskentelen myös yhä edelleen.

Kuunteluharrastuksen aloitin jo nuorena ja tein omaa musiikkiakin tietokoneella. Myöhemmin olen opetellut pianonsoittoa ja jonkin verran musiikin teoriaa, ukulelen alkeita harjoittelin yhdessä vaiheessa.

Matti Rantanen on viihtynyt Lahden konservatoriolla hyvin. Kuva: Lahden konservatorion arkisto 2023

Millainen suhde sinulla on kirjastoihin ja kirjastotyöhön. Onko sinulle kyseessä sattuma vai kutsumusammatti?

Mikään haave- tai kutsumusammatti tämä ei minulle ole ollut. Nuorena olin vähän hukassa ammatillisen suuntautumiseni kanssa ja lopulta päädyin opiskelemaan myös kirjastoalaa, koska vietin muutenkin aikaani usein kirjastossa. Koulutusta oli silloin vielä täällä Lahdesakin tarjolla.

Harrastukseni takia jo opiskeluaikoinani suuntauduin musiikkikirjastopuolelle ja harjoittelin konservatorion lisäksi muun muassa Lahden pääkirjaston musiikkiosastolla. Opinnäytetyönikin käsitteli musiikkikirjastotyötä.

Keitä ovat Lahden konservatorion kirjaston asiakkaat? Millainen on työnkuvasi? Miten musiikkikirjastotyö näkyy työyhteisössäsi?

Kirjaston asiakaskunta koostuu konservatorion soitinkokeilijoista, oppilaista, opiskelijoista sekä henkilökunnasta. Työskentelen kirjastolla osa-aikaisesti ja yksin. Tehtäväkuvani käsittää kaikki kirjastonhoitoon liittyvät hommat kokoelmanhoidosta asiakaspalveluun sekä soittimien lainaukseen ja vuokrasopimusten laatimiseen. Työ painottuu asiakaspalveluun ja soitinvuokraukseen. Kokoelmanhoitoon ei ole mahdollista perehtyä niin paljoa kuin haluaisin.

Soitinvuokraus on iso osa tehtävänkuvaani ja sen tiimoilta teen eniten yhteistyötä toimistosihteerimme kanssa. Hän vastaa laskutuksesta ja tarvitsee siksi minulta ajantasaista tietoa soittimien lainatilanteesta. Soittimia vuokraamme tarpeen ja tilanteen mukaan ulkopuolisillekin asiakkaille, mutta muuten laina-oikeutta ei myönnetä kuin talon omalle väelle.

Uutta aineistoa hankin opettajien tekemien ehdotusten perusteella. Meille myös lahjoitetaan välillä nuotteja, joiden seasta poimin käyttökelpoista materiaalia kokoelmaan.

Luonnehdi Lahden konservatoriota työpaikkana.

Olen viihtynyt Lahden konservatoriolla hyvin. Tärkeän harrastuksen parissa on mukavaa työskennellä ja ainahan tässä jotain uuttakin musiikista oppii. Vuosien saatossa olen saanut myös sijaistaa vahtimestaria sekä toimia narikkatyöntekijänä, mikä on ollut hyvää vaihtelua muihin töihini.

Palkitsevinta tässä työssä on asiakkaiden auttaminen ja välillä haastavienkin tiedonhaku-tehtävien ratkaiseminen, kun pitkän etsinnän jälkeen löytyy lopulta se haluttu nuotti ja asiakas on tyytyväinen. Palveluammattihan tämä on ennen kaikkea.

Haluaisiin kuulla näkemyksiäsi myös musiikkikirjastotyöstä laajemmin osana kirjasto- ja informaatiotyön kenttää. Ajatteletko musiikkikirjastotyön olevan oma erityinen osa-alueensa kirjastotyön kokonaisuudessa? Osaatko arvioida musiikkikirjastotyön tulevaisuutta oman työsi näkökulmasta tai laajemmin?

Musiikkikirjastotyö on aivan oma erityinen ja laajin kirjastoalan osa-alue, joka vaatii musiikin tietämystä ja mielenkiintoa musiikkia kohtaan. Ammatillinen osaaminen on tietysti olennaista, jotta tieto on oikein järjestetty ja tarvittavaa tietoa osataan sitten etsiä.

Kyllä musiikkikirjastotyötä aina tarvitaan, vaikka tietysti koko kirjastoala on muuttunut ja muuttuu edelleen digitalisaation ja tekoälyn myötä. Eihän musiikki silti kirjastoistakaan mihinkään häviä. Kyseessä on kuitenkin sellainen taiteenlaji, jota voidaan kuluttaa ja harrastaa eri tavoin eikä se ole riippuvainen jostain yhdestä tietystä tallenneformaattista ja sen lainausmääristä.

Paperinuottia tuskin voidaan kokonaan digitaalisesti korvata. Jonkinlaisia omia kokoelmia pitää siis orkestereilla ja oppilaitoksillakin olla myös vastaisuudessa.

Mitä teet mieluiten vapaa-aikanasi?

Vietän aikaani soittimieni äärellä tai kuunnellen musiikkia laajasti eri genreistä ja konser-teissa käyn melko usein. Viihdyn myös mielelläni jonkin kiinnostavan kirjan, elokuvan tai pelin parissa. ■

Lisätietoa

YLE on julkaissut kattavan artikkelisarjan Viipurin musiikkiopiston sotaa edeltävistä vai-heista, joten aiheesta enemmän kiinnostuneiden kannattaa perehtyä siihen: [Viipurin mu-siikin menestystarina 1918-1939](#)

Nettisivuiltamme löytyy tarkempaa tietoa myös koulun [Lahden kauden historiasta](#).

Viralliset kuulumiset vuoden 2023 IAML-kongressista

Teksti Jaska Järvilehto

Tämän vuoden IAML-kongressin myötä konkretisoituivat monet viime vuosien kehityskulut. Tärkeimpänä lieenee se, että IAMLin talous on saatettu vakaalle pohjalle ja kassaan on kerätty puskurirahastoa, jonka ansiosta maailman myllerrykset eivät aiheuta ainakaan aivan välitöntä kassakriisiä. IAMLin toimintaa ja yhteistyötä on ryhdytty viemään menestyksellä verkkoon. Kansallisten yhdistysten edustajat ja IAMLin hallitus tapaavat säännöllisesti työpajoissa verkon välityksellä myös kongressien välillä. Jäsenille tarjotaan webinaareja ja IAMLin verkkosivuja kehitetään aktiivisesti, jotta ne tarjoaisivat jäsenille enemmän relevanttia sisältöä ja vastinetta jäsenmaksulle.

IAMLin suurin yksittäinen menoerä on *Fontes*-kausijulkaisun painatuksesta ja postitukselta aiheutuvat kulut. Yksilöjäsenille tarjotaan jo oletuksena elektronista julkaisua ja painetta kokonaan elektroniseen julkaisuun siirtymiselle on koko ajan enemmän. Kansallisten yhdistysten mahdolliset lakkauttamiset Australian ja Tanskan yhdistysten jalanjäljissä myös heittävät varjonsa IAMLin tulevaisuuden ylle. Kyse ei ole pelkästään saamatta jäävistä jäsenmaksuista, vaan myös kansainvälisesti aktiivisten jäsenten määrän vähenemisestä.

Rahastonhoitaja **Kimmy Szeton** ehdotuksesta IAMLin yleiskokous hyväksyi jäsenmaksujen korotuksen vuodelle 2025: henkilöjäseneltä jäsenmaksu on 49,50 € ja yhteisöjäseneltä 84,50 €.

Suomalaisia osallistujia oli tänä vuonna kongressissa ilahduttavan runsaslukuisesti ja suomalaiset musiikkikirjastot olivat edustettuina myös kongressiesitelmän (**Ilona Heinonen**, Tampereen kaupunginkirjasto) ja posterin (**Maaria Harviainen** ja **Tiina Tolonen**, Muska-ryhmä) muodossa. Allekirjoittanut valittiin Archives and Music Documentation Centres Sectionin puheenjohtajaksi vuoden mittaiselle kaudelle aiemman puheenjohtajan luopuessa tehtävästä. Kongressin ohjelma sekä suuri osa esitysten dioista on ladattavissa [IAMLin sivuilta](#).

Seuraava kongressi järjestetään Etelä-Afrikan Stellenboschissa 23.–28.6.2024. Varhaisesta ajankohdasta johtuen esitysten ilmoittaminen sulkeutuu poikkeuksellisesti jo 1. joulukuuta. Lisää tietoa kongressista löytyy [IAMLin sivuilta](#). ■

IAML Cambridge 2023: avajaiset

Teksti ja kuvat Maaria Harviainen

Konferenssin avajaiset ovat perinteisesti sunnuntai-iltana. Cambridgen kesää oli vaihteleva, sunnuntai tihkusateinen ja iltaa kohti sade vain yltyi. Sateessa lompsimme keskustan halki, välillä piti pysähtyä johonkin ovisyvennykseen kun vettä tuli taivaan täydeltä. Trinity Collegeen vaatimattoman näköisen sisäänkäynnin eteen oli kerääntynyt IAML:ilaisista näyttäviä ja hetken valtasi tyypillinen epätietoisuus. Onko tämä oikea paikka. Joku sitten avasi suuren puuoven, josta päästiin ns. vahtimestareiden (porters) huoneeseen. Parin sisäpihan halki kuljettiin edelleen sateessa avajaisten tapahtumapaikalle, katetulle (sentään) pylväskäytävälle. Märkänä ja väsyneenä ei aluksi oikein kyennyt innostumaan ympäristöstä, eikä kukaan oikein kertonut mikä on illan ohjelma, joten odotettiin. Mutta onneksi tunnelma parani, tuttuja ihmisiä alkoi näkyä. Ruokaa oli riittävästi ja se oli paikoin erinomaista, mansikoineen ja jäätelöineen. **Pia Shekhter** piti puheen ja pari muutakin puhetta oli. Kuoro lauloi – myös onnittelulaulun 70v. täyttävälle Ruotsin musiikkikirjastoyhdistykselle. Sadekin laantui.

Lähdimme avajaisista kun ilta alkoi jo hämärtä. Trinityn rakennukset ja vihreät sisäpihat olivat hiljaisia ja tyhjiä. Väsynyt matkalainenkin aisti pienen hetken maagisuuden, mielikuvitus vei helposti vuosikymmenten tai -satojenkin taakse. Porters lodge:ssa vahtimestarit toivottivat hyvää yötä. Raskas puuovi kolahti kiinni takanamme, kun suuntasimme taas keskustan katuja pitkin hotellille. ■

Vuonna 1441 perustettu King's College.

Keltanokkana kongressissa – Cambridge ensikertalaisen silmin

Teksti ja kuvat Ilkka Mikkola

Olin tänä vuonna ensimmäistä kertaa IAML:n kongressissa. Kansainvälisten tuulahdusten haistelu alkoi kiinnostaa paljolti siksi, että olen mukana Muska-työryhmässä, jonka posterit esiteltiin kongressissa. Cambridgen matkani toteutumista helpotti Kirjastosäätiöltä saatu apuraha. Vastasiko kongressi odotuksiani?

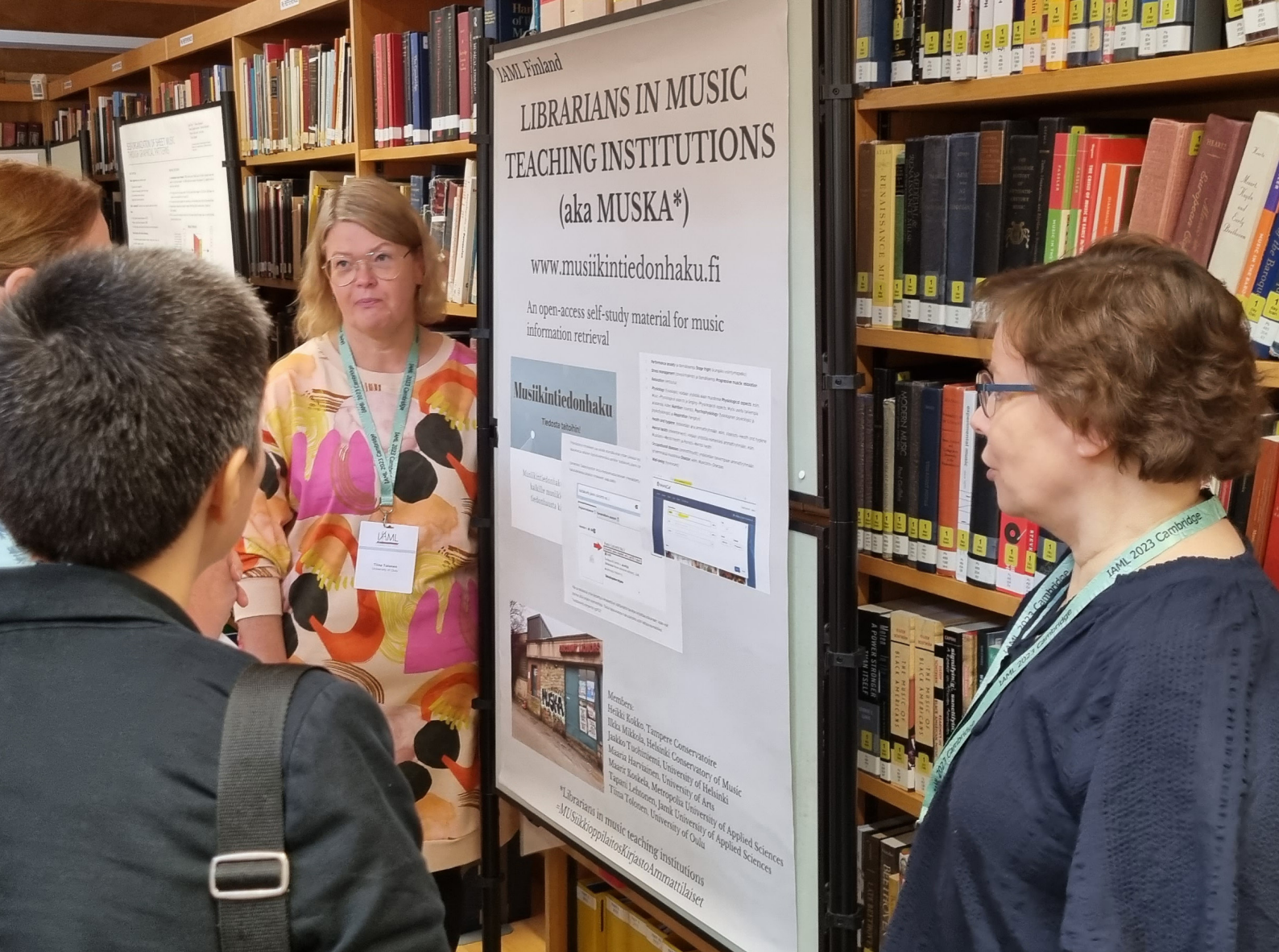
Kongressi oli pienimuotoisempi kuin luulin, olin ajatellut maailmanlaajuisen kongressin olevan valtaisa, lähes olympialaisiin vertautuva tapahtuma. Taisin yliarvioida maailman musiikkikirjastotyöläisten määrän ja kansainvälisen aktiivisuuden, osallistujia kongressissa oli noin 300. Kovin pienet ja arkiset olivat myös Cambridgen yliopiston musiikin tiedekunnan tilat, joissa kongressi järjestettiin. Olin kuvitellut mielessäni 1200-luvulla perustetun maineikkaan yliopiston kaikkien tiedekuntien sijaitsevan keskiaikaisissa kivilinnoissa holvikaarineen.

Jolanta Bujas-Poniatowska esitelmöi aiheesta "The music collection of the Canons Regular of the Lateran's chapel in Czerwinsk (Poland) rediscovered".

Ensikertalaisena kongressin esityksiin oli helppoa suhtautua avarakatseisesti. Kongressin ohjelmaa on arvioitu kriittisestikin, mutta ensikertalaisella ei ole mitään mihin verrata. Kävin uteliaisuuttani kuuntelemassa paljon sellaistaikin, mikä ei välttämättä ensikuulemalta vaikuttanut kiinnostavalta saati ammatillisesti hyödylliseltä. Esimerkiksi *The music collection of the Canons Regular of the Lateran's chapel in Czerwinsk rediscovered* -esitelmä ei varsinaisesti tarjonnut uusia näkökulmia arkisiin työtehtäviini tai ruokkinut suuria tulevaisuudenvisioita, mutta oli kuriositeettimaisuudessaan vänkä kokemus. Omaan tutkimusalaansa intohimoisesti suhtautuvia ihmisiä on aina hauska kuunnella.

Ajankohtaisempiakin esityksiä toki löysin: musiikkioppilaitoskirjastolaisena minua kiinnostivat erityisesti musiikkioppilaitoskirjastojen jaoston järjestämät esitykset. *Music programmes and changing realities: protecting collections, providing access* -esityksessä kuultiin oppilaitoskirjastojen aika lohduttomiakin kuulumisia Virosta, Espanjasta ja Italiasta. Muska-työryhmän tekemään kaikille avoimeen [Musiikintiedonhaku.fi](https://musiikintiedonhaku.fi) -sivustoonkin liitetyvä *Music open educational resources in IAML member libraries: discovering new sources, evaluating materials, and providing access* esitteli musiikin opetukseen käytettäviä avoimia aineistoja.

Posterisessiossa oli tiivis tunnelma.

Ennen posterin tekoon osallistumista en tiennyt mikä on posteri, enkä vielä kongressiin matkatessani tiennyt mitä *"poster session"* tarkoittaa. Nyt tiedän, että posterit on nimensä mukaisesti juliste ja sitä esitellään päivystämällä posterin vieressä siinä toivossa, että joku tulisi juttelemaan. Cambridgessa posterisessio oli ahdettu tiedekunnan pienen kirjaston pieneen huoneeseen, jossa tuli ahdasta siitä huolimatta, että kirjasto oli syrjässä kaikista luonnollisista kulkureiteistä. Tämän olisi jopa ensikertalaisen mielestä voinut järjestää paremminkin. Muska-työryhmän posterit keräsivät ympärilleen paljon uteliaita kongressivieraita. **Maaria Harviaisen** ja **Tiina Tolosen** esitellessä posteria minä otin kielikyllyn keskustelemalla esimerkiksi afroamerikkalaisten säveltäjien ja muusikoiden arkiston rakentamisesta (Vanderbilt University, Nashville).

Cambridgen kaupunki on viehättävä jokimaisemineen ja runsaine viheralueineen. Iltaisin, kun kongressivieras muuttui turistiksi, oli hyvä pasteerilla puistojen ja Sainsbury's-kauppojen käytävillä, joita kansoittivat aasialaiset kielikurssilaiset (kielikurssit ovat yliopistolle mainio tulonlähde lukukauden ulkopuolella). Kongressivieraille oli tarjolla ekskursioita paikallisiin nähtävyyksiin, itse tutustuin Cambridgen yliopiston parisataavuotiaaseen Fitzwilliam-museoon. Museossa on nähtävillä mm. taidetta, antiikin esineistöä ja vanhoja käsikirjoituksia.

Cambridge on vihreä kaupunki.

Cam-joki halkoo Cambridgea.

Kongressimatka oli kokonaisuudessaan onnistunut, vaikka ohjelmaan toki mahtui myös yh-dentekeviä ja pitkäveteisiä esityksiä. Voisin hyvin kuvitella osallistuvani IAML:n kongres-siin joskus toistekin. Ensi vuoden kongressi järjestetään Etelä-Afrikassa, sinne minulla ei ole mahdollisuutta lähteä. ■

Posteri: Librarians in music teaching institutions (aka MUSKA)

Teksti Maaria Harviainen ● Kuva Tiina Tolonen

Posterimme Muska-ryhmän toiminnasta ja keväällä avautuneesta [Musiikintiedonhaku.fi](https://musikintiedonhaku.fi) -sivustosta oli perimmäinen syy ja lähtökohta matkallemme Cambridgeen ja IAML konferenssiin. Posteria olivat esittelemässä **Tiina Tolonen** ja **Maaria Harviainen**. Muska-työryhmästä myös **Ilkka Mikkola** oli pari päivää konferenssissa.

Posteria ei pystytty tulostamaan paikan päällä, joten mukana jouduttiin raahaamaan pitkää ja hankalasti kuljetettavaa posterikoteloä, joka ei mahtunut matkalaukuunkaan. Meidän posterimme esittelypäivä oli tiistai. Postereiden esittelytila oli valitettavasti aika ahdas tällaiseen tarkoitukseen. Tila oli musiikin tiedekunnan kirjaston lukusali, jossa tilaa veivät kiinteät pöydät. Posterit piti sijoittaa lukusalin reunoille kirjahyllyjen eteen ja kun kongressin yleisö tungeksi sisään, tila oli aika lailla tukossa. Mutta ei se mitään, posterimme herätti kiinnostusta ja mielenkiintoisia keskusteluja käytiin. Esimerkiksi ranskalaisia meidän ideamme avoimesta musiikintiedonhaun sivustosta tuntui kovasti viehättävän. Heitä ei suomenkielisyys häirinnyt. Ranskalaiset pohtivat vastaavan sivuston tekemistä ranskaksi ranskankieliselle kielialueelle. Naapurimme virolaiset pitivät Musiikintiedonhaku.fi -sivustoa erinomaisena lisänä myös esimerkiksi virolaisille musiikinopiskelijoille.

Monessa kommentissa kuitenkin ihmeteltiin Musiikintiedonhaku.fi -sivuston ”pelkkää” suomenkielisyyttä. Posterit ja esitteet meillä oli siis englanniksi. Erään amerikkalaisen pitkän linjan musiikkikirjastolaisen sanoin: ”Jos käännätte sivuston englanniksi, teillä on vain taivas rajana.” Muskan tavoite on kuitenkin ensisijaisesti esitellä musiikin tiedonhakua tiedon tarvitsijoille suomeksi. Englanniksi käännetty sivusto tuskin pystyisi tarjoamaan paljonkaan lisäarvoa, eikä työryhmällä olisi resurssejakaan sivuston kääntämiseen. Englanninkielisiä sivustoja löytyy joka tapauksessa jo runsaasti.

Muska-ryhmän työ on kiinnittänyt huomiota IAML:n piirissä jo aikaisemmin. Vuosi sitten pyydettiin lyhyt esitys Muskan toiminnasta Prahassa järjestetyn konferenssin hot topics -sessioon. Silloin esityksen piti **Jaska Järvillehto**. Muska-ryhmän työskentelytapa ja rakenne ovat todennäköisesti herättäneet huomion. Muska on musiikkioppilaitoskirjastolaisten löyhä ryhmittyminen, jonka ytimessä on pari viime vuotta työstetty Musiikintiedonhaku.fi -sivustoa. Ryhmä toimii Musiikkikirjastoyhdistyksen sateenvarjon alla. Tällainen ruohonjuuritasolta ponnistanut yhteistyö ei ole kovin tavallista. Koska ryhmä on pieni, se on myös tietyllä tavalla haavoittuvainen. Jokaisen jäsenen muut työkiireet määrittävät ryhmän työtahtia. Muska-ryhmä on myös hyvin kiinnostunut laajentamaan yhteistyötä yleisten kirjaston musiikkiosastojen kanssa. Vaikka Muska on saanut alkunsa musiikkioppilaitoksista, Musiikintiedonhaku.fi -sivuston käyttö ei varmastikaan rajoitu oppilaitoksiin. Sivusto on tarkoitettu kaikille musiikista ja musiikin tiedonhankinnasta kiinnostuneille. Tätä ajatusta halusimme esitellä posterin myötä ja IAML-konferenssin kautta myös Suomea laajemmalle. ■

IAML Finland

LIBRARIANS IN MUSIC TEACHING INSTITUTIONS (aka MUSKA*)

www.musiikintiedonhaku.fi

An open-access self-study material for music
information retrieval

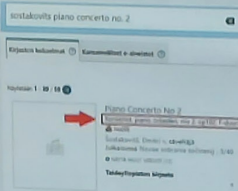
Musiikintiedonhaku

Tiedosta taitoihin!

Musiikintiedonhaku
kaikille musiikkien
tiedonhausta kiinnostuneille

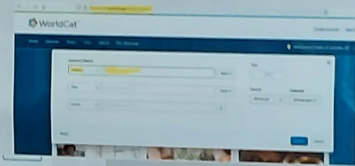
Yhteistyöryhmän nimettiin saa selville etnomalla ensin yhden julkaisun tiivistys
tapauksessa seläntäen käyttöä esimerkiksi sanoilla "soistakovi piano cor"

Esimerkiksi Taidetieteen Arca-tietokannassa teoksen yhteistyöryhmän
hakukäyttöä julkaisun nimessä apulaisella

Hakua tehdessä yhteistyöryhmän nimellä ei välttämättä tarvitse kirjoittaa kokonaan, vaan voit
päättää siltä jatkua esimerkiksi. Tästä tapauksesta hakusanalla voit lukea esimerkiksi
"soistakovi konsertot op.102"

- Performance anxiety (ja lähemmäksi Stage fright (kumpikin esiintymisepäily))
- Stress management (stressinhallinta) ja lähemmäksi Progressive muscle relaxation
- Relaxation (rentoutus)
- Physiology (fysiologia), voidaan yhdistää alan muodossa Physiological aspects, esim. Music: Physiological aspects ja Singing: Physiological aspects. Myös laulun tarkemmissa asioissa, kuten Nutrition (ravinto), Psychophysiology (fysiologinen psykologia) ja psykofysiologia) ja Respiration (hengitys)
- Health and hygiene, yhdistetään aina ammattiryhmään, esim. Violists-Health and hygiene
- Mental health (mielenterveys), voidaan yhdistää esimerkiksi ammattiryhmään, esim. Musicians-Mental health ja Pianists-Mental health
- Occupational diseases (ammattitauti), yhdistetään tarkemman ammattiryhmään lyhyemmässä muodossa Disease, esim. Musicians-Diseases
- Well-being (hyvinvointi)

Members:

Heikki Kokko, Tampere Conservatoire
Ilkka Mikkola, Helsinki Conservatory of Music
Jaakko Tuohiniemi, University of Helsinki
Maaria Harviainen, University of Arts
Maarit Koskela, Metropolia University of Applied Sciences
Tapani Lehtonen, JAMK University of Applied Sciences
Tiina Tolonen, University of Oulu

*Librarians in music teaching institutions
=MUSiikkioppilaitosKirjastoAmmattilaiset

Niels Mark (Odensen musiikkikirjasto), **Ilona Heinonen** (Tampereen kaupunginkirjasto) sekä IAMLin Public Libraries Sectionin puheenjohtaja **Blanka Ellederová** (Prahan kaupunginkirjasto) IAML 2023 –kongressissa.
Kuva: Jaska Järvilehto

Huomisen musiikkikirjastot – yleisten kirjastojen musiikkipalveluiden näkymiä IAML-kongressista

Teksti Ilona Heinonen

IAML:in (The International Association of Music Libraries, Archives and Documentation Centres) tämänvuotinen kongressi pidettiin Ison-Britannian Cambridgessa heinä-elokuun vaihteessa. Meitä suomalaisia oli paikalla muutamia, joista minä olin ainoa yleisten kirjastojen edustaja. Kuulun IAML:in Public Libraries Sectionin työryhmään ja olin mukana suunnittelemassa tämänvuotista yleisten kirjastojen sessiota, joka otsikoitiin rohkeasti ”*Designing the music libraries of tomorrow*”.

Sessiomme aluksi **Kateryna Romanovska** ja **Jirí Slabihoudek** Prahan kaupunginkirjastosta esittelivät Prahan uuden musiikkikeskuksen suunnitteluprojektia. The Vltava Philharmonic -nimisen rakennuksen on määrä valmistua vuoteen 2032 mennessä, ja rakentaminen alkaa vuonna 2027. Musiikkikeskukseen tulevat sijoittumaan Prahan kaupunginkirjaston musiikkiosaston lisäksi orkesterit Symfonický orchestr hl. m. Prahy FOK ja Česká filharmonie sekä musiikkioppilaitostoimintaa.

Katerina ja Jiri ovat vierailleet eri kirjastoissa Pohjoismaissa tutustumassa niissä tarjottaviin musiikkikirjastopalveluihin, Suomessakin mm. Helsingin Oodissa ja Tampereen Metsossa. Heidän mukaansa suurin haaste uuden kirjastorakennuksen suunnittelussa on ennustaa, mitkä palvelut ovat relevantteja ja tarpeellisia vielä 10 vuoden kuluttua ja sen jälkeenkin. Uuden kirjaston tiloihin on tarkoitus rakentaa musiikin harrastushuoneita ja äänitysstudioita, joiden teknisten vaatimusten on hyvä olla selvillä, kun rakennuspiirustuksia tehdään. Prahalaisia mietityttää myös, mikä on järkevä fyysisen kokoelman koko tulevaisuuden musiikkikirjastossa.

Tšekkiläisten esityksen jälkeen oli minun vuoroni esitellä Tampereen pääkirjaston musiikkipalveluita, joiden keskiössä on kirjaston tarjoama pääsy tietoon ja sisältöihin. Sitä tukee laaja, yli 100 000 nimekkeen fyysinen musiikkikokoelma, e-musiikkipalvelut sekä musiikkiin erikoistunut tietopalvelu. Osa kokoelmasta koostuu lainattavista soittimista, joita on ollut saatavana vuodesta 2015 ja joita on jo lähes 30.

Kirjastomme haluaa tukea monipuolisesti musiikin harrastamista: kuuntelemista, soittamista ja laulamista sekä uuden musiikin tekemistä. Musiikin kuuntelua varten kirjastosta löytyy kolme CD-soitinta ja yksi LP-levysoitin. Soittamista varten on kaksi pianohuonetta, kaksi bändihuonetta/studiota sekä kuulokkeilla käytettävä digitaalipiano. Tampereen kirjastoissa järjestetään vuosittain noin 30 musiikkitapahtumaa, jotka voivat olla konsertteja, haastatteluja, luentoja tai työpajoja. Osa tapahtumista striimataan tai tallennetaan YouTubeen. Musiikkikokoelmat liittyvät aina tapahtumiin: esille nostetaan sopivaa aineistoa ja artisteilta pyydetään suosituksia, joista voidaan keskustella haastatteluissa. Lisäksi tarjoamme Tampereen viidesluokkalaisille oppitunnin mittaisia musiikkihetkiä, joissa tutustutaan monenlaisiin musiikkisisältöihin ja kirjaston palveluihin, ja joissa käy vuosittain noin 600 koululaista.

Jiri Slabihoudek, Ilona Heinonen ja Kateryna Romanovska IAML 2023 –kongressissa Cambridgen yliopiston musiikin laitoksella. Kuva: Jaska Järvillehto

11.00-12.30 - Lecture Room 2

Designing the music libraries of tomorrow

Presented by the Public Libraries Section

Chair: **Blanka Ellederová** (Municipal Library of Prague)

Speakers include:

Ilona Heinonen (Tampere Library, Finland), **Niels Mark** (Odense Musikbibliotek),

Kateryna Romanovska (Municipal library of Prague), **Jiří Slabihoudek**
(Municipal Library of Prague)

11.00-12.30 - Lecture Room 4

Sessio "Designing the music libraries of tomorrow" kongressin ohjelmakirjassa. Kuva: Ilona Heinonen

Viimeisenä esittäjänä oli **Niels Mark** Odensen kaupunginkirjastosta. Odensen kaupunginkirjasto pyrkii olemaan keskeinen toimija Odensen musiikkielämässä. Lasten ja nuorten musiikkiharrastuksia tuetaan tarjoamalla tiloja musiikin harjoitteluun, äänittämiseen ja esiintymiseen, työpajoja sekä konsertteja, joissa esiintyjät ovat musiikkioppilaitosten oppilaita. Odensen kaupunginkirjasto ylläpitää suurta musiikkikokoelmaa, johon myös vastaanotetaan muista tanskalaisista kirjastoista poistettua musiikkiaineistoa. Kokoelmaa tuodaan esille työpajojen ja tapahtumien avulla.

Niels esitteli Odensen kirjaston musiikkitapahtumia, joita tehdään monipuolisesti yhdessä paikallisten toimijoiden kanssa. *Krystal Paladset* -projektissa artistit ja taiteilijat saivat "valata" kirjaston ja toteuttaa siellä erilaisia performansseja ja installaatioita. Yön yli kestäneissä unikonserteissa yhdisteltiin ambientia, meditaatiota ja mindfulnessia. Osallistujat saivat nukkua kirjastossa koko yön.

Esitykset herättivät mielenkiintoa ja kysymyksiä session yleisössä. Tampereen ja Odensen kirjastojen musiikkipalvelut saivat kiitosta monipuolisuudestaan, vaikka toki muuallakin kuin Pohjoismaissa tehdään edistysellistä ja kokeilevaa musiikkikirjastotyötä. Uudistuvat musiikkipalvelut herättivät huolta siitä, riittääkö perinteinen ammattitaito enää kirjastotyön tekemiseen. Mitä vaaditaan henkilökunnalta, jotta uudenlaisia palveluita voitaisiin tarjota? Myös palveluiden resursointi mietitytti: tarvitaanko entistä enemmän henkilökuntaa, jotta palveluita voitaisiin tarjota, ja entä jos se ei ole mahdollista? Hankalia kysymyksiä, joihin kenelläkään ei varmasti valmiita vastauksia olekaan. Toivottavasti esityksemme kuitenkin tarjosi osallistujille uusia ideoita ja innosti kokeilemaan uudenlaisia palvelukonsepteja käytettävien resurssien rajoissa. Tulevaisuuden musiikkikirjastotyö vaatii rohkeutta, joustavuutta ja innovatiivisuutta, mutta kehittämällä toimintaamme yhdessä voimme tarjota musiikin ystäville entistä parempia ja monipuolisempia kirjastokokemuksia.

IAML:in Public Libraries Section suunnittelee kaikille avointa kansainvälistä etäkokousta, josta saa tietoa parhaiten [IAML:in sähköpostilistalle](#) liittymällä. ■

Kuvakavalkadi kongressista

Teksti Jaska Järvilehto

Trinity Collegen sisäänkäynti aiheutti päänvaivaa avajaisiin saapuneille kongressivieraille. Portilla kun ei mainita missään, että kyseessä on Trinity Collegen sisäänkäynti. Kuva: Tiina Tolonen

Milja Vanhanen (Yle Arkisto), **Maaria Harviainen** (Taideyliopiston Sibelius-Akatemia), **Tiina Tolonen** (Oulun yliopisto) ja **Ilona Heinonen** (Tampereen kaupungin-kirjasto) kongressin avajaisissa Cambridgen yliopiston Trinity Collegessa. Kuva: Jaska Järvilehto

Kongressin pääasiallisena tapahtumapaikkana toimi 1970-luvun loppupuolella valmistunut Cambridgen yliopiston musiikin tiedekunnan rakennus ja sen yhteydessä oleva West Road Concert Hall. Kuvat: Tiina Tolonen (vas.) ja Jaska Järvilehto (oik.)

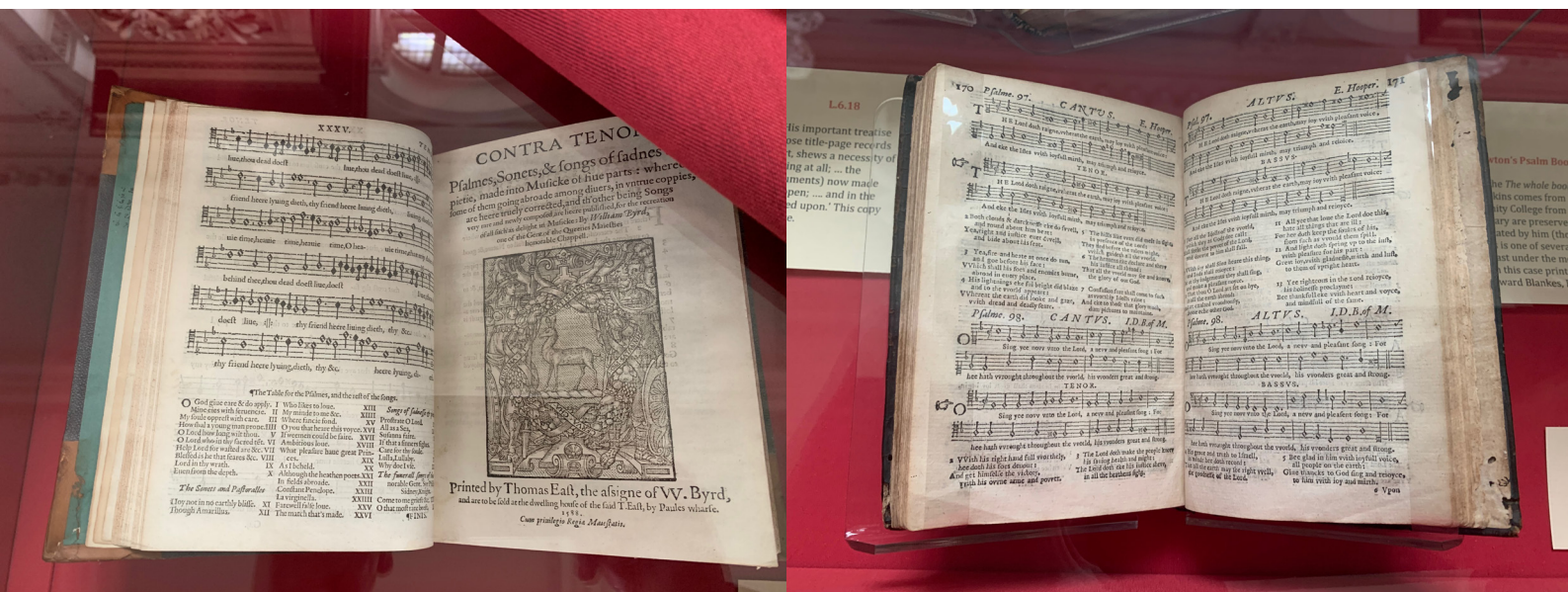

West Road Concert Hallissa pidetyn avajaissession puhujina olivat **John Rink**, **Anna Pensaert** ja **Margaret Jones**, kaikki Cambridgen yliopistosta. Puheenjohtajana toimi **Helen Snelling**, myöskin Cambridgen yliopistosta. Kuva: Tiina Tolonen

Trinity Collegen vuonna 1695 avattuun Wren Libraryyn oli koottu kongressivieraita varten näyttely kirjaston käsikirjoitus-, kirja- ja nuottiharvinaisuuksista. Kuva: Jaska Järvillehto

Harvinaisista nuottikirjoista Wren Libraryn näyttelyssä olivat esillä mm. William Byrdin kokoama ja julkaissama *Psalmes, sonets & songs of sadnes and pietie* vuodelta 1588 (vas.) sekä Isaac Newtonille kuulunut vuonna 1593 painettu *The whole booke of psalmes* (oik.). Kuvat: Jaska Järvillehto

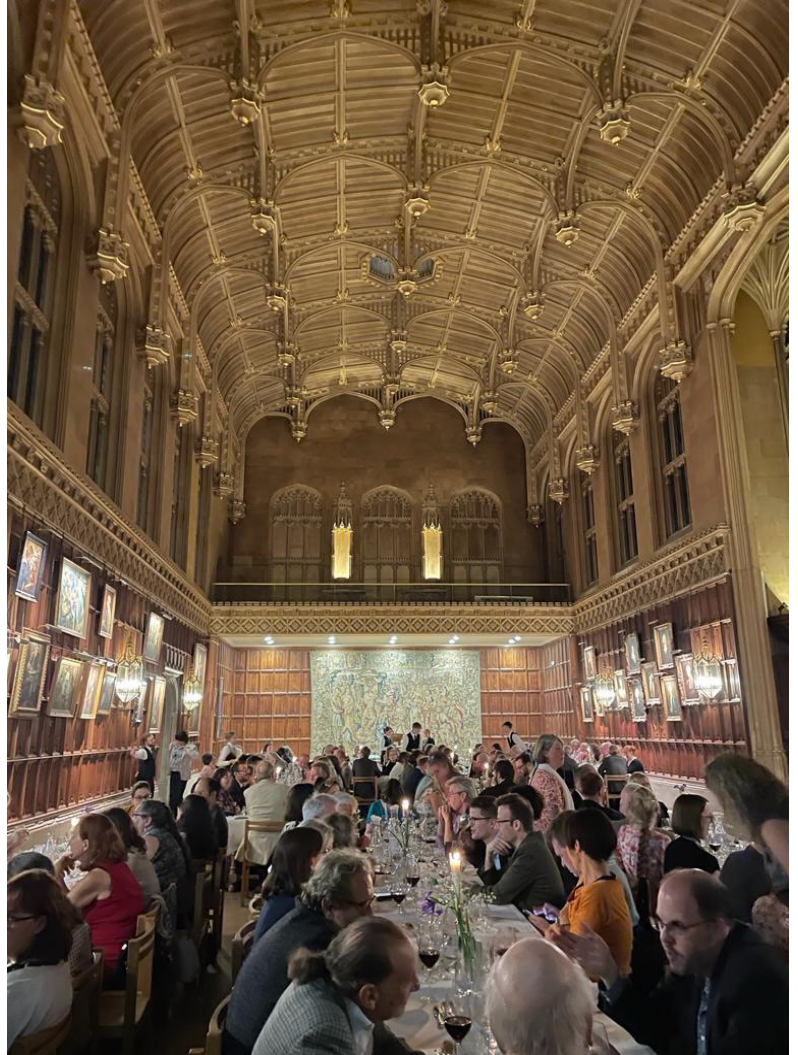

Queens' Collegen Old Libraryyn koottu näyttely *From Heavenly Harmony to Earthly Discord* esitteli miten musiikki on ollut läsnä kirjaston aineistoissa eri aikoina. Painettujen kirjojen myötä tarpeettomaksi jääneitä keskiaikaisia käsin kopioituja nuotteja hyödynnettiin kirjojen päällysteenä. Kuva: Jaska Järvillehto

Kongressin ohjelmaan sisältyi myös monipuolinen valikoima konsertteja. The Rossetti Ensemble esiintyi West Road Concert Hallissa. Kuva: Tiina Tolonen

Kongressin päättäjäisillalliset pidettiin King's Collegen ruokasalissa.
Kuva: Jaska Järvilehto

* * *

Intervallin ilmestymisaikataulu 2024

Intervalli ilmestyy vuonna 2024 kaksi kertaa.

Intervalli 1/2024

Kevään lehden deadline on huhtikuun lopussa ja lehti ilmestyy touko-kesäkuussa.

Intervalli 2/2024

Syksyn lehden deadline on lokakuun lopussa ja lehti ilmestyy marras-joulukuussa.